

- نرم کننده های قوام مدفوع را جهت جلوگیری از زور زدن بیمار در حین دفع ، که میتواند فشار خون را افزایش دهد ، به کار میبرند .
- در صورتی که خونریزی مغزی به دنبال مصرف ضد انعقاد ها باشد تزریق پلاسمای تازه منجمد شده و تزریق ویتامین K نیز انجام میشود .
- در صورت وقوع تشنج داروی ضد تشنج مثل فنی توئین آغاز میشود .
- با صلاحدید جراح مغز و اعصاب و برحسب محل خونریزی و شرایط بیمار در بعضی مواقع ممکن است جراحی برای کاهش تورم و جلوگیری از خونریزی مجدد نیز لازم باشد .

عوارض خونریزی

- این که بیمار چگونه به درمان در خونریزی مغزی پاسخ دهد بستگی به میزان خونریزی و میزان ادم مغزی دارد .
- احتمال از دست دادن عملکرد مغز یا عوارض جانبی دارو یا درمان میباشد .
- بیماران و همراهان عزیز جهت تداوم مراقبت در منزل و اهمیت پیشگیری و مراقبت موارد زیر را به خطر بسپارید

چه سوالاتی از پزشک و پرستار خود باید پرسید؟

- ۱) در مورد هر دارو لازم است اطلاعات مختصری داشته باشید.
- این دارو چه کاری انجام میدهد ؟
- نحوه و مقدار مصرف دارو چگونه است؟
- دارو باید قبل یا بعد از غذا مصرف شود؟
- دارو چه عوارضی دارد ؟
- آیا لازم است آزمایش خاصی برای بیمار در طول درمان انجام شود ؟
- اگر یک دوز دارو فراموش شود چه کاری باید انجام دهید؟

۲) چقدر طول میکشد تا بیمار بهبودی پیدا کند؟

زمان دقیقی را نمیتوان برای بیمار سکتة مغزی در نظر گرفت برحسب شدت سکتة مغزی و ناحیه ای از مغز که گرفتار شده زمان و میزان بهبودی از بیمار به بیمار دیگر متغیر است اما پزشک میتواند اطلاعات مفیدی در مورد پیش آگهی بیمارتان ارائه دهد . اگر بیمارتان مراقبت طولانی نیاز دارد ، باید برنامه ریزی صحیحی در مورد نگهداری بیمارتان داشته باشید .

۳) چه زمانی میتوان اقدامات توان بخشی برای بیمار شروع کرد.

نحوه انجام ورزش های مربوط به خانه و استفاده از پروتز ها و آتل ها وضعیت صحیح بدنی و لزوم تغییر مکرر را فرا بگیرید . در مورد فعالیت بیمار و تغییر پوزیشن بیمار ، نحوه جلوگیری از زخم بستر ، نحوه ایستادن ، نحوه راه رفتن ، نحوه بالا و پایین آمدن از پله ها لازم است اطلاعات داشته باشید.

اگرچه بیمار بیشتر توانایی های خود را ظرف چند هفته تا چند ماه به دست میآورد اما میتواند پس از گذشت چند سال باز هم بهبودی بیشتری کسب کند . لذا به یاد داشته باشید که فرایند بهبودی بیمارتان ، به آرامی رخ میدهد و نیازمند صبر و تلاش مداوم میباشد.

در صورت استفاده از سوندهای بجا ماندنی مانند سونددارای و لوله تغذیه ای ، نحوه مراقبت از آنها را یاد بگیرید .

در صورت تشنج نحوه مراقبت از بیمار تشنجی را فراگیرید .

۴) در مورد رژیم غذایی بیمار خود ، نوع غذا ، مایع یا جامد بودن

غذابدانید. آیا بیمار میتواند از راه دهان چیزی بخورد ؟

جهت پیشگیری از یبوست ویا اسهال چه کار باید بکنید ؟

در صورت نیاز با کارشناس تغذیه مشاوره داشته باشید.

۵) ایمنی بیمار

در صورت نیاز از واکر ، ویلچر استفاده شود . محیط منزل را برای بیمار ایمن کنید. اشیای لغزنده مثل فرش ، موکت را فیکس کنید. نحوه استحمام را بدانید .

۶) لازم است علایم هشدار بیماری سکتة مغزی را بدانید .

علایم و نشانه ها بستگی به محل و شدت سکتة مغزی دارد که شامل بیحسی یا ضعف عضلات صورت ، ضعف در دست و پا در یک طرف بدن ، گیجی یا تغییر در وضعیت ذهنی ، اشکال در سخن گفتن یا درک صحبت دیگران ، اختلالات بینایی ، اشکال در راه رفتن ، سرگیجه یا فقدان تعادل و هماهنگی و سردرد های شدید ناگهانی میباشد. که در صورت داشتن علایم ذکر بلافاصله به بیمارستان مراجعه نمایید .

پیشگیری از عود سکتة مغزی

- فشار خون خود را در حد طبیعی نگه دارید .
- سیگار را به طور کامل ترک کنید .
- وزن خود را در حد طبیعی حفظ کنید.
- قند و چربی خون را در حد طبیعی نگه دارید .
- رژیم غذایی کم چرب و کم نمک استفاده کنید .
- در زمان های مقرر جهت ویزیت های بعدی مراجعه کنید .
- از استرس و اضطراب دوری کنید .
- فعالیت و ورزش متناسب باو ضیعت خودتان انجام دهید .



دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی ایران

بیمارستان آموزشی درمانی آیت الله بروجردی

خود مراقبتی در خونریزی مغزی

(سکته های هموراژیک)



سایت بیمارستان: Hbb.lums.ac.ir

واحد آموزش سلامت

منبع: بروزرودارث پرستاری داخلی جراحی مغز و اعصاب

خونریزی مغزی

نوعی خونریزی داخلی درون فضای جمجمه است که به دلیل پاره شدن عروق مغزی بر اثر ضربه به سر، فشار خون بالا، اتساع دیواره رگهای مغزی (آنوریسم)، ناهنجاری های رگهای مغزی، درمان های ضد انعقاد و همچنین اختلالات انعقاد خون میتواند خطر وقوع خونریزی را بوجود آورد.

خونریزی مغزی یک نوع سکته مغزی است. سطح خارجی مغز و نخاع بوسیله پرده هایی به نام مننژ پوشیده شده است که از داخل به خارج عبارتند نرم شامه، عنکبوتیه یا آراکنوئید، سخت شامه یا دورا بر اساس مکان خونریزی در هریک از این فضاها انواع خونریزی پدید می آید.

علائم و نشانه ها

خونریزی داخل جمجمه ای یک فوریت پزشکی جدی است. بیمار دچار خونریزی مغزی، همچون بیمار دچار سکته مغزی ایسکمیک (لخته) میتواند به نقایص عصبی بسیار گسترده مبتلا گردد و علائم متفاوتی ایجاد شود. علائم خونریزی مغزی ممکن است در طول زمان ایجاد شوند و به تدریج بدتر شده یا بطور ناگهانی ایجاد شوند. اگر هر کدام از این علائم ایجاد شود این وضعیت خطرناک است و باید

بلافاصله به اورژانس بروید: سردرد ناگهانی شدید، تشنج، از دست دادن هوشیاری، خواب آلودگی، گیجی، استفراغ، ضعف یا کرختی یک طرفه بدن، اختلالات بینایی، از دست دادن تعادل، مشکل در صحبت کردن یا درک رفتار، از دست دادن مهارتهای حرکتی. علاوه بر رساندن فرد به مراکز مجهز انجام اقدامات دیگری نیز مفید میباشد مثلاً اگر بیمار دچار استفراغ شده است سر بیمار را باید به یک طرف چرخاند تا محتویات استفراغ وارد ریه نشود، همچنین از خوردن و آشامیدن بیمار باید جلوگیری کرد. مهمترین جنبه رساندن بیمار

به مراکز درمانی است.



تشخیص

هنگامی که پزشک بیمار را معاینه میکند او میتواند براساس علائم مشخص کند که کدام قسمت مغز تحت تاثیر قرار گرفته است.

برای هر بیماری که مشکوک به خونریزی مغزی میباشد، باید جهت تعیین نوع سکته مغزی و تعیین اندازه و محل خونریزی و وضعیت عروق، اقدامات تشخیصی از جمله سی تی اسکن و MRI و آنژیوگرافی مغزی انجام شود. معمولاً ابتدا سی تی اسکن که سریع تر است انجام میگردد.

درمان

درمان خونریزی مغزی بستگی به محل، علت و میزان خونریزی دارد.

- فشار خون بالا، شایع ترین علت خونریزی مغزی بوده و درمان آن مهم و حیاتی است. از داروهای ضد فشار خون، مانند لابتالول و هیدرالازین و سایر داروها استفاده میشود.
- انواع دیگر داروها مانند گزامتازون، رانتیدین استفاده میشود.
- در درمان خونریزی زیر عنکبوتیه مغزی از داروهایی مانند نیمودیپین جهت جلوگیری از تنگ شدن مجرای عروق خونی درگیر تجویز میشود.